

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

84. ÉVFOLYAM

2014 OKTÓBER

5. SZÁM

NE FELEDKEZZ MEG AZ IGÉRŐL

A minap videót néztem, ami mélyen megérintett. Idős apa ül a padon mozdulatlanul, tekintete mintha a múltba révedne. Mellette felnőtt fia láthatóan könnyed tartalmú napilapot olvasgat. Megmozdul a bokor, és egy madárka röppen fel. Az apa megszólal: mi ez? A fiú rezzenéstelen arccal olvas tovább. Az apa tekintete követi a madarat. Újra megkérdezi: mi ez? A fiú felnéz az újságból, és szenvtelenül odaböki: veréb. Az apa tovább nézi a madarat, s újra megkérdezi: mi ez? A fiú egyre türelmetlenebbül vágja rá: veréb! Ez többször megismétlődik, mire végül a fiú heves indulattal veti oda: Mondtam már, Apa, hogy egy veréb, minek kérdezed annyiszor! Hagyjál már békén!

Erre az apa szó nélkül feláll, bemegy a házba, majd visszatér öreg naplójával. Fölapoz benne egy oldalt, odadugja fia orra elé: Olvasd! A fiú magában elkezd. Az apa hozzáteszi: hangosan! A fiú olvas: "Ma ott ültem a kertben 3 éves kislíammal a padon. Egy madarat néztünk. Fiam megkérdezte: mi ez? Mondtam neki: veréb. Ezt követően még 21-szer megkérdezte, s én minden egyes alkalommal válaszoltam: veréb. Nem lettem ideges, nem kiabáltam rá, csak mondtam neki mosolyogva, kedvesen, türelmesen. S valahányszor kimondtam ezt a szót, megöleltem." A fiú letette a naplót, és könnyes szemmel átölelte édesapját.

Sok ilyen történetet őrzünk magunkban. S jó, ha megőrizzük, mert bizony hajlamosak vagyunk arra, hogy elfelejtsük, ami gyermekkorunkban történt. Jó, ha megmaradnak a régi történetek.

Isten is így tanít bennünket. Hiszen hányszor tettük már fel Neki ugyanazt a kérdést! S Ő megannyiszor válaszolt: türelmesen, indulatoktól mentesen, s valahányszor tanított, meg is ölelt minket szeretetével.

Reformáció ünnepén, ezért adunk Neki

hálát: a tanításért és az ölelésért. Luther sokszor beszélt arról, hogy az Isten hogyan juttatja el hozzánk üzenetét, és hogyan bánik velünk: figyelmetlen és engedetlen gyermekeivel. Így fogalmazott a reformátor: Isten utolsó előtti szava az ítélet, utolsó szava pedig az evangélium. Ma is ez áll ma előttünk, hogy higgyünk és üdvözlünk.

RÉGI IGE – ÚJ NEMZEDÉK

Biblia-vasárnap alkalmával énekeltük az ige énekét: "Van örök kincsünk..." Ennek 3. verse így kezdődik: "Vált ezredével ezredév, de soha el nem évül. Nem élhet az új nemzedék e régi ige nélkül." Pedig hányszor gondolkodtunk már el azon, hogy a Szentírás tanítása mennyire régimódi, és hány modern problémára nem találunk benne választ! Próbálunk újabb és újabb értelmezéseket adni, korszerű módon lefordítani, átfogalmazni a bibliai szövegeket, de bevallom: ha igazán szeretném megérteni Isten üzenetét, az eredeti szöveget kell elővennem. Nincs jobb, tökéletesebb, aktuálisabb, mint a régi ige.

Nagy kérdés egyházunk stratégiája szempontjából, hogy miként lehet az új nemzedékkel megszerettetni ezt a régi ígét. Egyre világosabb, hogy ezt nem lehet semmivel sem kiváltani, helyettesíteni. Nem az igének kell változnia, hanem nekünk. Meg kell tanítanunk gyermekeinket és unokáinkat arra, hogy Isten szava érték, nélkülözhetetlen táplálék, gyakorlati útmutatás az életre, valódi vigasztalás a szomorúságban, és reménység forrása a jövő felé.

Hadd mondjak erre egyszerű példát! 1948-ban egy beduin pásztorfiú a juhait kereste Qumran barlangjaiban. Egy követ dobott az egyik nyílásba, és cseréptörés hangját hallotta. Azt hitte, valamilyen kincset talált, de csak ócska, ákombákomokkal teleírt iratokra talált. Hazavitte, és szülei abba csomagolták a

piacra készített árut. Egy régész meglátta, és egyből tudta, bibliai szövegekre talált! Ez akkor a fiúnak nem volt érték, de nekünk, akik a Szentírást tanulmányozzuk, csodálatos felfedezés, hiszen az addig ismert kéziratoknál 200 évvel régebbi szövegek a teológiai kutatás új fejezetét nyitották meg.

ISTEN IGÉJE ÚGY JÓ, AHOGY VAN

Erre kellett rájönniük a kutatóknak, akik a qumrani leleteket vizsgálták. Először talán csalódottak is voltak, hogy nem találtak valamilyen szenzációs szövegváltozatot, hanem az Ószövetség egyes könyveinek hűségesen másolt példányait, amelyek szóról-szóra megegyeztek az addig ismert anyagokkal. Később mégis arra a következtetésre jutottak, hogy nagyon is fontosak ezek az új felismerések, mert megerősítik azt a meggyőződésünket, hogy az évszázadok alatt nagyon ügyeltek a bibliai szövegek továbbadói arra, hogy megőrizzék az ígét úgy, ahogy azt kapták.

Mózes nem véletlenül inti népét attól, hogy elvegyen Isten szavából, vagy hozzátegyen valamit. Ismeri az ember gondolkodását. Ha valami nem tetszik, ha valami túl kényelmetlen, azon próbálunk igazítani, hogy jobban illeszkedjék a mi életmódunkhoz, világnézetünkhöz. Csakhogy itt ez nem lehet cél! Sőt, ez kísértés!

Tudjuk, hogy a papság, majd a rabbinizmus számtalan megjegyzést (targumokat, haftarákat) fűzött a bibliai szöveghez, majd kialakult a Misna és a Talmud, ami már az értelmezett Tóra alapján összeállított tanítást tartalmazza. Jézus korában ez már ismert volt. A farizeusok és az írástudók ennek alapján élték életüket, és másoktól is elvárták ezen rendelkezések megtartását.

Jézus nemegyszer éppen ezért bírálta a farizeusi magatartást. "Fölsleges terhet" tettek a népre. Ezzel kapcsolat [✶]

ban érdekes megfigyelni, hogy a korai egyházban hogyan dolgozták fel a zsidókból lett keresztyének és a megtért pogányok szokásai közötti feszültséget:

“... a Szentlélek jónak látta, és vele együtt mi is úgy láttuk jónak, hogy ne tegyünk több terhet rátok annál, ami föltétlenül szükséges” (ApCsel 15: 28). Ezért nem érvényesítik a zsidó törvényeket a pogányokból lett hívőkön.

A mi számunkra sem az ígéhez tapadt emberi magyarázatok, hozzátett és elvett szövegek a fontosak, hanem a tiszta ige úgy, ahogy azt a reformáció kívánta minden ember elé tárni. Ezért fontos, hogy a Confessio Augustana [Ágostai hitvallás] VII. tétele szerint az egyházban az ígét tisztán hirdessük, és a szentégeket helyesen szolgáltsuk ki.

JÉZUS AZ IGÉBEN VAN VELÜNK

Ezért fontos megőrizni az ige tisztaságát! Amikor Jézus elbúcsúzott tanít-

ványaitól, feladatot és ígéretet is adott nekik. A feladat – az ige hirdetése. Az ígéret: velük marad a világ végezetéig. E kettő szorosán összefügg, hiszen ha az ígét hirdetjük, akkor maga a (nagybetűs) Ige van közöttünk. Ha pedig hisszük, hogy Jézus velünk van, akkor az ige hirdetése sem tér vissza üresen.

Elhangzik reformáció ünnepén a Hegyi beszéd első – talán legismertebb – szakasza, a Boldogmondások sora. Vajjon miért éppen ezeket a mondatokat tartotta Jézus a legfontosabbnak, amikor elkezdett prédikálni? Miért nem a gyógyításokkal, vagy a példázatokkal kezdte? Miért ilyen nehéz eledellel lépett az ígére szomjas emberek elé?

Azért, mert földre jöttek, jelenlétének, küldetésének, szolgálatának, majd áldozatának lényege fogalmazódik meg az első hallásra oly’ ellentmondásosnak tűnő tanításban. Hogyan lehet boldog a

szegény, az üldözött, pláne az, aki sír?! Csakis Jézussal! A mi boldogságunk nem az, hogy megszabadulunk földi terheinktől, hanem az, hogy nyomorúságunkban nem maradunk egyedül. Jézus lép mellénk, és Ő ad megoldást, enyhülést, vigasztalást, szabadulást.

A reformáció azzal indult el, hogy Luther nagyon félt a haláltól és a kárhozattól. Kereste a kegyelmes Istent. Nem a törvényben, és nem a jó cselekedetekben találta meg! Tudta, hogy képtelen eleget tenni Isten akaratának. Viszont megértette, hogy az ítélet Istennek csak az utolsóelőtti szava. Van még folytatás, mert az ítéletre az evangélium és a kegyelem a válasz! Ezt tartalmazza Isten ígéje, ami ma is hirdettetik nekünk. Az a küldetésünk, hogy változatlanul adjuk tovább a régi ígét az új nemzedéknek hogy üdvözüljünk, és éljünk örökké.

Vető István ev. lelkész (Cinkota)

HALOTTAK NAPJA - NOVEMBER 2

“De miért nem ítéletek meg magatoktól is, hogy mi az igazságos? Amikor ellenfeleddel az előljáró elé mégy, még útközben igyekezz megszabadulni tőle, nehogy a bíró elé hurcoljon és a bíró átadja a börtönőrnek, a börtönőr pedig tömlöcbe vessen téged. Mondom neked: nem jössz ki onnan addig, amíg meg nem adod az utolsó fillért is.” (Lukács 12:57-59)

Jézus az életet úton való járáshoz hasonlítja. Mi magunk is sokszor idézgetjük, hogy jövevények és vándorok vagyunk ezen a földön, énekeljük is: “Utaz vagyok e világon”.

Utunk pedig e földön a halál felé vezet. Megállíthatatlanul úton vagyunk sírunk felé. Egyikünk előtt talán még hosszú az út, másikunk koporsója talán már holnap bekanyarodik a temető kapuján. Ez az, amit soha senki sem tud kiszámítani, de amire újra meg újra figyelmeztet Isten. Minden betegség, amely lever a lábunkról, minden gyászjelentés, amelyet kezünkbe veszünk, minden temetési menet, amely szembe jön velünk, minden

megásott sír, amely mellett elhalad az utunk, mind azt mondja: készülj a halálra, mert úton vagy feléje!

Az út végén pedig ígénk szerint bíró vár reánk, aki éppúgy kikerülhetetlen, mint maga a halál. Ez a bíró pedig mindentudó. Úgy olvas az életünkben, mint valami nyitott könyvben: mindent tud rólunk az első gyermekcsínytól kezdve a legutolsó gonosz gondolatig. Ez a bíró irgalmatlanul igazságos. A bűnös előtte nem védekezhet, kíméletre és szájalomra nem számíthat. Amíg eléje nem kerülünk, elintézhetjük a dolgot kegyelmi alapon, amikor azonban már előtte állunk, nincs többé lehetőség a kegyelemre.

Ezért tehát a mi halál felé tartó utunkon egyetlen feladatunk van: megelőzni az ítéletet a megtéréssel. Rendezni kell a bűneinket útközben: ki kell békülnünk ellenségünkkel, elégtételt kell szolgáltatnunk az ellenünk panaszkodóknak – legelső sorban azonban Isten ígéje alapján meg kell ítélnünk önmagunkat.

Mindennek azonban időben kell megtörténnie: rendelt ideje útközben, menet-

közben van. Összeesztett házastársak, tékozló gyermekek, perlekedő testvérek, gyűlölködő szomszédok: béküljétek ki hamar, szolgáltsatok egymásnak elégtételt, ítéljétek meg önmagatokat, amíg az úton vagytok, mert a kegyelmi idő nem tudni meddig tart.

Vegyük komolyan Isten figyelmeztetését, Aki ezt azért teszi, mert nagyon szeret minket. Isten mentő szeretete van minden figyelmeztetése mögött. Olyan mentő szeretet ez, amely még többre is képes, mint figyelmeztetésre. Ez a szeretet a Golgotára is képes! A Golgotán, az ott felállított kereszten az történt, hogy a bíró kimondta a bűnös ember felett az ítéletet, de a bűnös helyett egyszülött Fián, Jézus Krisztuson hajtotta végre azt: Ő maga szállt alá a “kárhozat tömlöcbe” azért, hogy mi érdemtelenül megmeneküljünk.

Földi utunkat sírok között, saját sírunk felé járva, még most kapaszkodjunk bele Istennek ebbe a mentő szeretetébe. Most még megadatik rá a lehetőség!

Tamásy Tamásné ev. lelkész, (Bp.-Zugló)

Igehirdetés az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia 35. közgyűlését megelőző Istentiszteleten, 2014. szeptember 7-én

Olvasd: Lukács 1:5-20

Kedveseim! A régiek úgy tartották, hogy minden akarunk és hitünk szerint teljesebb be. Ez alól nincsen kivétel: emberi természetünk felbecsülhetetlen értéke, Isten egyik legkülönlegesebb ajándéka számunkra, hogy gondolatainkkal, kívánságainkkal, vágyainkkal teremteni tudunk. Aki akar és hisz, annak olyan ajtók nyílnak meg, melyek mások előtt zárva maradnak. Aki akar és hisz, az olyan szíveket érinthet meg, melyek rejtőzködésükkel a legtöbb ember számára láthatatlanok.

Zakariás pap és felesége, Erzsébet példás életet éltek: *Igazak voltak mindkettőn az Isten előtt, és feddhetetlenül éltek az Úr minden parancsolata és rendelése szerint* – mondja az Írás. Egyetlen bánatuk volt, hogy nem született gyermekük. Abban az időben a gyermekáldás nagy tisztességnek számított. Ha egy családban valamilyen okból nem született gyermek, nem volt utód, bizony szegénynek számított, olyan szerencsétlenségnek, amiért sajnálattal néztek rájuk. Elképzelhető, hogy ez két ember, Zakariás és Erzsébet mennyit imádkozhatott, kérhette a mindenható Istent, hogy hallgassa meg kérésüket, adjon gyermeket, utódot nekik is. De az évek teltek, s a gyermekáldás késett. Talán már bele is fáradtak, talán már meg is békéltek a gondolattal, hogy kérésük visszhangra nem talál. Persze ez is milyen mélységet takar, hogy mindezek ellenére ők továbbra is hitték az Urat, folytonosan imádkoztak, böjtöltek, betartották az előírásokat, mert ez jelentette számukra azt a spirituális valóságot, amiben biztonságban érezhették magukat.

És akkor váratlanul, egy esti áldozat bemutatásakor Zakariást meglátogatja Gábel arkangyal. Örömhírt hoz, nagy örömet mond a meglepett, idős embernek: *"Ne félj, Zakariás,"* – szólítja meg – *"meghallgatásra talált a te könyörgésed: feleséged, Erzsébet fiút szül neked, és Jánosnak fogod őt nevezni."* És elsorolja, miféle csodálatos gyermek születik majd tőlük, akinek komoly és fontos feladata lesz mindabban, amiért Zakariás feltehetően egész életében hitt, hogy Isten nem csak meghallgatja az ő imádságát, hanem lehetőségét is ad a megbékélésre: *"Örülni fogsz, boldog leszel, és sokan örülnék majd az ő születésének, mert nagy lesz az Úr előtt, és bort és részegítő italt*

nem iszik, és megtelik Szentlélekkel már anyja méhétől fogva" – sorolja a jó híreket az angyal – *"Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz, és őelőtte jár az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a gyermekekhez, és az engedetleneket az igazak lelkületére térítse, hogy felkészült népet állítson az Úr elé."*

Gondoljunk csak el, hogy abban az időben, mikor a nép a római elnyomás alatt élt, mekkora ígélet lehetett, ha egy leendő szülőnek azt mondják, hogy gyermeke nem csak *Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz*, hanem a nép előtt jár Illés lelkével és erejével, -- vagyis nem akárki lesz a születendő fiú, mert karizmatikus hatással, vezető szerepet tölt majd be a generációk megbékélésében (*az atyák szívét a gyermekekhez téríti*) és még az engedetlenek is kénytelenek lesznek szavára figyelni! Végül elhangzik a legnagyobb ígélet is az angyal szájából, ami már végképp meg kell hogy győzze Zakariást, hogy a gyermek a Magasságos oltalma alatt áll: *"már anyja méhétől fogva megtelik Szentlélekkel!"*

Kedveseim! Valljuk be, sokan vagyunk, akik szívesen cserélnénk helyet Zakariással. Mindannyiunk szívében van egy-két elrejtett kívánság, gondolat, amit talán évek óta sóvárogva áhítunk, aminek hiánya – bármennyire is esetleg kiegyensúlyozott hétköznapi életünk – mégis mint lopakodó árny ott húzódik még örömeink mögött is. Itt most nem a nagy drámákra gondolok, hogy valaki súlyosan beteg vagy éppen halála közeleg. Itt olyan kívánságokról van szó, amelyek hiányával lehet élni, hosszú távon talán el is lehet fogadni, hogy nem kapjuk meg, mint ahogy Zakariás és Erzsébet is valószínűleg éltesebb korokban már inkább szomorú fejbólintással törődtek bele az általuk megváltoztathatatlanul vélt valóságba. És akkor hirtelen történt valami, ami felcsillantotta a reményt, amitől kezdve már minden elmozdult a helyéről – új időszámítás kezdődött. Az angyal a történetben ráadásul nem csak biztatást adott Zakariásnak, ez csak a kezdet volt, a bizalom felépítése, mondanánk mai fogalmakkal. Az angyal *megerősíti* Zakariást, hogy imádságaik meghallgatására találtak, ezért választotta őket a Magasságbeli méltónak arra, hogy szülei lehessenek Jánosnak, aki *"nagy*

lesz az Úr előtt".

Ezek után persze azt várnánk, hogy Zakariás hálásan, kissé meghatódva térdre borul a csodás jelenség előtt, megköszöni könnyeivel küszködve, de szívében nagy, ujjongó örömmel, hogy íme, érdemes volt imádkozni, érdemes volt megtartani a szabályokat, megvonni magától kellemes dolgokat... De Zakariás nem borul le, nem ujjong, nem tör ki belőle a megtalált és megszenvedett öröme. Zakariás szárazon csak annyit kérdez: *"Miből tudom meg ezt?"* Aztán hozzá teszi egyszerűen és nagyon racionálisan: *"Hiszen én már öreg ember vagyok, feleségem is előrehaladott korú."*

És itt ismét álljunk meg egy pillanatra, mielőtt bármit is gondolnánk Zakariásról. Hányan, de hányan vagyunk, akik pontosan azzal a süketséggel rendelkeznek, mint Zakariás. Áhítunk valamit, teszünk is érte, s aztán nem látjuk, nem halljuk meg, mikor megtörténik a csoda és a régen vágyott dolog megvalósul. Hogy miért van ez így, erre több választ is adhatunk.

Először is, mint ahogy Zakariásnál is történt; egész gondolkodása, világlépe valószínűleg csak a földi dolgokra korlátozódott. Zakariás tudta, hogy felesége és ő is már túl vannak azon a koron, mikor gyermekáldás érheti őket. Ezt tapasztalta, ebben élt. Nem olyan ritka ez. Nekünk is van a családban egy házaspár, akiknek a hatodik gyermekük már olyan korban született, amikor már nem számítottak gyermekáldásra. Míg az aszszony örült és elfogadta, az apa, a férj depressziós lett és egy ideig pszichiátriai kezelésre szorult. Érthető, hiszen a felelősség a késői szülés miatt nagyon megviselte. Zakariás itt, ebben a pillanatban csak a valóságot látja, azt a valóságot, amit megtapinthat. Talán föl se fogja, hogy egy angyallal vitatkozik, egy égi jelenségtől kér számon racionális dolgokat.

Zakariás viselkedését úgy is fogalmazhatnánk, hogy leszűkíti a valóságot a saját ismeretére, nem engedi, hogy az kibontakozhassék. Mint ahogy mi is – talán többször is napjában – hallunk valamilyen információt, s már nyomban van elképzelésünk, képünk róla, ami logikus és elfogadható. Pontosabban "előre programozott", teljesen beillik a világ rendjébe. De nem az Isten rendjébe! El is gondolkozhatunk azon, vajjon az [✓]

a rögtön megjelenő, spontán gondolat vagy program tényleg a sajátunk? Vagy valahol megtanultuk gyerekkorunkban vagy az iskolában vagy a barátainktól?... Mert amíg konkrét világot teremtünk magunknak egy-egy esemény kapcsán, addig mi is Zakariáshoz hasonlóan kizárjuk az isteni világ közelítését. Addig mi akarjuk megmondani mi és hogyan legyen. Ahogy már említettem, minden hitünk és akaratumk szerint teljesedik be. Ha bizonytalankodunk, ha kételkedünk, ha felületesen ítélünk, ha kapkodunk, ha rálegyintünk, - amit várunk, elvész.

És akkor itt van ebben a történetben, amire ismét nem számítottunk, hogy azért a nagy dolgok, amire Isten kiválasztott bennünket, még akkor is megtörténnek, ha nem vagyunk méltóak rá. Ez hitünk alapja: Isten sokkal, de sokkal irgalmasabb hozzánk, mint ahogy azt mi elképzeljük. Mert teljesen mindegy, hogy Zakariás ebben a történetben lezárja a valóságot tapasztalatai szintjére, - a Magasságbelit ezzel nem tántorítja el attól, hogy éppen ő legyen az apja annak a kiváló gyermeknek, akit ennyi meddő év után neki szánt. Akiért éppen ő, Zakariás annyit imádkozott.

Csak hát Zakariásnak tanulnia kell még öreg kora ellenére az isteni logikát, ami - mint láttuk - egészen más, mint a mi logikánk. Zakariásnak meg kell tanulnia a belső csendet, amiben lehetőség lesz megtapasztalni, hogy az isteni valóság sokkal nyitottabb és meglepetés-szerűbb, mint ahogy azt addig képzelte. Ezért mondja neki az angyal kissé keményen és dorgálóan, hogy *"Én Gábrriel vagyok, aki az Isten színe előtt állok. Elküldött engem, hogy beszéljek veled, és meghozzam neked ezt az örömhírt. De íme, amiért nem hittél szavaimnak, amelyek pedig be fogják teljesíteni a maguk idejében, most megnémsz, és egészen addig nem tudsz megszólalni, amíg mindezek végbe nem mennek."*

S hogy az isteni logika maga a szeretet, arra éppen elég bizonyíték, hogy nem véletlenül nemul el Zakariás. Mert amíg beszélni tudunk, addig nem nagy ügy kommunikálni másokkal. Ezt szoktuk meg, ez a legkönnyebb módja az érintkezésnek. De attól a pillanattól kezdve, amikor már Zakariás nem tud beszélni, új utakat kell keresnie ahhoz, hogy megértsék. Élete - gondolom - eléggé zaklatottá válhatott, átélhette a kirekesztődést, a "nincs időnk erre, hogy kivárjunk" - féle megbélyegzéseket. De átélhetett és megtapasztalhatott mást is: egy belső utat, ami a törvények megtartásán túl is még közelebb tudta vinni

őt Urához, Istenéhez. Ez utóbbira bizonyíték, hogy Isten elrejtette az ő úgymond "vitájukat", hiszen az emberek, mikor Zakariás a papi szolgálat végén kilépett a szentek szentjéből, azt gondolták (jól gondolták!), hogy látomása volt, azért nem tud megszólalni. A többi nehézség utána következhetett, amit persze bearanyozott a gyermekvárás izgalmas időszaka, s a tudat, hogy a közösség most már más szemmel néz rájuk, hiszen olyan csoda lett nyilvánvalóvá családjukban, amire legmerészebb álmukban sem számítottak.

Kedveseim! lássuk meg mi is életünkben a csodát, kéréseink meghallgatását vagy esetleges elmaradását, vegyük komolyan! A mi földi elképzeléseink teremtette világ mindenkor zárt világ, csak egyféleképpen kigondolt valóság. Az isteni világ ennél sokkal tágabb és irgalmasabb! Nem egyszer olyan helyzetet teremt, ahol az áhított történés más megvilágításba kerül, s még sokkalta nagyobb örömmel jár, mint elképzeljük volna. És ha meg valami nem úgy történik, mint megálmodtuk, ha elmarad amire áhítoztunk, - annak bizonyára nyomós oka van. Mert amit korlátozásnak, kerítésnek élünk meg, az lehet, hogy legnagyobb védelmünket szolgálja. Gondoljunk a szépségkirálynőre, aki öngyilkos lesz, a lottón hatalmas összeget nyert emberekre, akik végül beleropantak abba, amire nem voltak felkészülve. Mert igen, ezt kell most megtanulnunk Zakariás történetéből, hogy vágyaink megtalálják az utat a megvalósuláshoz, de nem mindegy, hogy Isten akaratával, az Ő kezébe téve a kivitelezést történnek meg a dolgok, szabadon és tágasan, - vagy mi magunk formáljuk, teremtjük őket egy szűk, földies térben.

Zakariás jól használta fel a Magasságbelitől kapott némaság idejét. Mikor hónapokkal később a gyermek megszületett és nevet adtak neki, végre megszólalhatott. Az Írás tanúsága szerint megtanulta örömét kifejezni, s elragadtatással családja és barátai előtt magasztalni kezdte Istent, "betelt Szentlélekkel" és jövedölni kezdett - most már a belülről megtapasztalt igazságról -, hogy gyermeke, akit mi Keresztelő Szent János néven ismerünk - Ézsaiás próféta szavait idézve azért jött közénk, hogy "fényt hozzon azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában ülnek, s hogy lépéteinket a békesség útjára igazítsa".

Kedveseim! Emberi természetünk felbecsülhetetlen értéke, Isten egyik legkülönlegesebb ajándéka számunkra, hogy gondolatainkkal, kívánságainkkal, vá-

gyainkkal teremteni tudunk. Aki akar és hisz, annak a Teremtő szélesre tárja lehetőségeit, megtanulhatja, hogy a csoda önmagában rejlik, ha adott pillanatban nem csak észreveszi az angyalt, hanem oda is figyel az általa hozott üzenetre.

Simándi Ágnes, ókat. lelkész (Toronto)

A TÖRTÉNELMI EGYHÁZAK KÉPVISELŐIVEL TALÁLKOZOTT LÁZÁR JÁNOS ÉS BALOG ZOLTÁN MAKÓN

Az egyházaknak a társadalom szervezésében, a közösségépítő munkában vállalt szerepéről volt szó azon a megbeszélésen, amelyet Lázár János, Miniszterelnökséget vezető miniszter, országgyűlési képviselő és Balog Zoltán emberierőforrás miniszter folytatott szeptember 29-én Makón a történelmi egyházak térségbeli képviselőivel.

Lázár János azt mondta: szakadékniai a különbségek a térség települései között. Míg Hódmezővásárhely és Makó az elmúlt években tudott élni a fejlesztési lehetőségekkel, a kistelepekkel az elvándorlás, a kilátástalanság, az előregedés nehézségeivel, a megyei átlagot meghaladó szociális kihívásokkal és munkanélküliséggel kell szembenézni.

Balog Zoltán úgy fogalmazott, végre komoly esély kínálkozik arra, hogy átgondolt jövőkép alapján fejlődjenek az egyházi és az állami intézmények együttműködése. A miniszter példaként a köznevelési intézmények fejlesztését említette. A beruházások ott valósulhatnak meg, ahol szükség van rájuk, nem annak alapján születik egy fejlesztés támogatásáról döntés, hogy állami vagy egyházi intézményről van szó - mondta. A kistelepekkel kapcsolatban a politikus kifejtette, több helyen "az utolsó civilizációs végpont" az egyház, hozzátéve, sok helyütt, ahol nincs helyben lakó plébános vagy lelkész, a közösség hanyatlásnak indul. Megemlítette, hogy a falvakban komoly közösségmegtartó feladatot töltenek be a házi orvosok is, akik legalább annyira hozzájárulnak az emberek lelki egészségéhez, mint a testihez.

Balog Zoltán bízik benne, hogy a hittanoktatás az általános iskolákban "az erkölcstannal nemes versenyben" jó pozíciókat tud elérni. Az első évben az érintett szülők 56 százaléka a hittant választotta. Ha a következő években csökken ez az arány, az azt jelenti, nem sikerült az egyházaknak olyan vonzóvá és színvonalassá tenni a hittanoktatást, hogy a szülők vagy a gyerekek azt válasszák.

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUS KONFERENCIA

“A LANKADT KEZEKET ÉS A MEGROSKADT TÉRDEKET ERŐSÍTSETEK MEG.” (Zsidók 12:12)

ŐŐSPERESI JELENTÉS

AZ AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUS KONFERENCIA 35. KÖZGYŐLÉSÉN 2014. SZEPTEMBER 7-ÉN

Főtisztelendő és Nemes Közgyűlés!

(Lelkészek nevét, hogy elhagyjam a titulusokat, dőlt betűkkel írom.)

Hálás szívvel dicsérjük Istent, hogy Konferenciánk működését újabb három évvel meghosszabbította. Tőle jön a biztatás, mely a lankadt kezeket és megroskadt térdeket erősíti, nemcsak kinek-kinek az egyéni életében, hanem átvitt értelemben a Konferencia működését illetően is. Valahogy hasonlítunk a megfáradt emberekre, akik már alig tudják imára emelni kezüket és az életterhei súlya alatt csak megroskadt térdekkel lépegetünk előre. De éppen ebben van a csoda, hogy Isten megmentő szeretete fog fel bennünket a megváltás, az evangélium erejével és biztat, hogy azt a szolgálatot, amelyet reánk bízott, elvégezzük, ha egyre kevesebben is. Valamikor a 19. század vége felé hangzott el ilyen biztatás, hogy egymással, Amerikába/Kanadába került és majd kerülő hittestvéreinkkel kölcsönösen törődjünk, s velük közösséget, előbb gyülekezeteket formáljunk, s aztán, 1941-től — igazán talán már 1920 táján — mindnyájukat átfogó szervezetben tartsuk együtt. Hogy ez mennyire sikerült, arról majd Isten ítélkezik, mi csak azt kérhetjük buzgó fohással, hogy kegyelmével ajándékozzon meg minket mindazokra az évekre, melyekben még működhetnünk lehet. A 34. közgyűlésre kiadott brosúrára kell hivatkozni történetünk adataira nézve. Ha kell, azokra utalok, de ezalkalommal nem ismétlek részleteket.

Szeretettel és örömmel köszöntöm közgyűlésünk mindenegyres résztvevőjét, kérve Istent, hogy együttlétünkön nyugodjék az Ő áldása. Külön köszöntöm az Intézőbizottság tagjait — dr. Tomaszek László alelnököt, *Rigneyné Szántó Ildikó jegyzőt, texasi parókust, és Rác Zsuzsanna pénztárost* —, megköszönve nekik, hogy az elmúlt közgyűlési időszakban is példásan együttműködhetünk, akár közvetlen közelből, akár ezer kilométerek távolságából. :: Hálásak vagyunk *Tamásy Éva nyugat-clevelandi parókusnak*, hogy befogadja a közgyűlést, s alkalmat ad fehérasztali együttlétre is.

Illő kegyelettel emlékezünk meg azokról, akik a 34. közgyűlés óta tértek a mennyei hazába (a felsorolás bizonyára nem teljes): Bakó Lászlóné sz. Szender Margit, Beodray Ferenc, számvizsgálónk,

Domján Olga, N. Fekete Miklós, Gáspár István, Leibach Andrea, id. Tomaszek Lászlóné sz. Kiss Margit. Nyugodjanak békében és az örök világosság fényeskedjék nekik.

Rendkívüli ünnepnek számított, hogy köszönthettük 100. születésnapja (1914. augusztus 4) alkalmából a nyugat-clevelandi ev. gyülekezet egyik tagját, id. Tomaszek Lászlót mind családjá, mind a gyülekezet szeretetkörében. Isten áldása legyen életén továbbra is! (Életrajza az “Erős Vár” 2014/4. számában.)

Számszerinti tagságunk (figyelembevétel, hogy nem mindenki tart aktív kapcsolatot, vagy a magyar evangélikusságtól elidegenedett, s akikről csak a postaszolgálat hoz hírt, ha címük változott vagy elhaláloztak): **LELKÉSZEK 19. GYŐLEKEZETEK 8. VILÁGIAK 55. LELKÉSZŐZVEGYEK 7. ÖSZTÖNDÍJASOK** (öszöntő évében) 1.

A Konferenciában való tagság vállalása nagyon fontos. A tagdíj évi \$US20.00, ami magabafoglalja az évi előfizetést is. (1) Ezzel bizonyítjuk “jogi személyként” való létezésünket. (2) Különösen a kolumbuszi ösztöndíj intézésében való részvételünk biztosítja az ottani ösztöndíj program folyamatosságát.

A Nyugat-Clevelandi Magyar Evangélikus Egyház tevékenysége – *Tamásy Éva parókussal*, Fördős Katalin felügyelővel – magába foglalja a rendszeres vásár- és ünnepnapos magyarnyelvű Istentiszteleteket (havonta egyszer angolul is), a magyar közösségre is kiterjedő irodalmi és egyéb művelődési esteket, programokat, a közebedeket és közvacsorákat, vasárnapos iskolát, konfirmációs oktatást, a Bocskai Rádióban közvetített áhítatokat, kórus működtetését, személyi lelkigondozást, a clevelandi magyar lelkész közreműködését, s egyéb alkalmi lelkész szolgálatot. A gyülekezet őrzi a Konferencia irattári anyagát. A gyülekezet 78 éve alakult. A gyülekezet nagy problémája “megrokkant” épületeinek karbantartása; radikális felújításokra nem képes a szükséges anyagiakat -- 200,000 dollár körül -- előteremtenie.

Az Első Magyar Evangélikus Egyház -- Cleveland keleti oldalán – *Tamásy Zoltán beszolgálásával* és Mihály Ernő felügyelő gondozásával valamennyire tartja magát. Havonta két, kombináltnyelvű Istentisztelettel és épületkomplexumának

őrzésével merül ki tevékenysége. A hívek száma ugyancsak lecsökkent. A gyülekezet 108 éve alakult. A két clevelandi magyar evangélikus gyülekezet közötti tárgyalások egyesítésük vonatkozásában akadoznak.

A Torontói Magyar Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházat* *Tamásy Éva és Tamásy Zoltán*, és dr. Mekis Éva felügyelő gondolja. A nyári hónapok kivételével havonta kétszer van magyarnyelvű Istentisztelet, alkalmilag egyéb rendezvény is. A gyülekezet tagja a Torontói Magyar Egyházak Ökumenikus Közösségének és hatévente vendéglátója az ökumenikus-heti Istentiszteletnek. A közvetlenül elmúlt évben vendégszolgálatot végzett a gyülekezetben *Simándi Ágnes (ókatolikus)* A gyülekezet 87 éve alakult. A Clevelandból történő lelkész szolgálat eseténként 600+ mérföld (1000+ kilométer) “autókázást” igényel.

*Ez az utolsó kanadai magyar evangélikus gyülekezet. Egykor még az ontariói Hamiltonban, Kitchenerben, Wellandon, Windsorban, s a Quebec-i Montrealban volt “kérészetű” magyar evangélikus gyülekezeti alakulás, lelképásztori szolgálat. Korábbi felsorolásokban sajnos ezek az alakulások hiányosan voltak megemlítve.

A 34. közgyűlés brosúrájában megtalálható a Konferenciához valaha is tartozott lelkészek, gyülekezetek, beszolgáló helyek jegyzéke.

Az iratmentési tevékenység sajnos kátyuba futott. Ezt az intéznievalót, hogy Magyarországra kerüljön az AMEK irattára, feltétlenül aktiválni kell. Szükséges találnunk olyan személyt, aki erre a feladatra, az iratmentés intézésére, szívesen vállalkoznék.

A Konferencia továbbra is része az Evangelical Lutheran Church in America egyháznak és elismerést élvez az Evangelical Lutheran Church In Canada egyháztól.

Az utóbbi két évben problémává lett Magyarországon a budapesti székhelyű, “világméretű” Magyar Evangélikus Konferencia aktiválása. Nagyjából 2013-tól lett figyelem tárgyává a MAEK szervezete és működése, hogy megfelel-e a hozzáfűzött elgondolásoknak. A negatív összegezésnek az eredménye, hogy átszervezés vált szükségessé, talán még [✶]

névváltoztatás is. Minket az érint, hogy a "mi" Konferenciánk tagja a MAEK-nek. Sőt alapítótágja, csakúgy mint a MAEK-ké átszervezett, egykori Magyar Evangélikus Tanácskozó Testületnek. :: A MAEK megjelenteti kéthavonként a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával az "Útitárs" c. lapot, jobbra a nyugat-európai és a határonkívüli szórvány javára. Valamennyi példányt (?) küldenek amerikai/kanadai címre is. :: E sorok írásakor még nem érkezett kérésemre információ, hogy döntött-e, és mit, a MAEK jövőjéről a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma.

Ausztrália felől tudomást szereztem, hogy 2013-ban *Breglec Árpád* nyugalmabonulásával megszűnt a Sydneyi Magyar Evangélikus Gyülekezet. Így magyar nyelvű szolgálat már csak Melbourne-ben van, amit *Dabasy János* nyugálománnyú lelkész lát el.

Clevelandban a Szent Imre Római Katolikus Egyházközség ügye annyira haladt előre, hogy alkalmi megoldásokon túl kilátásban van állandó lelkész szolgálata. Kívánjuk, hogy az Egyházközség működése mihamarabb normalizázzódjék.

Konferenciánk lapja, az "Erős Vár", havonkénti 8-8 oldalas megjelenéssel, változatlanul igyekszik betölteni hármas misszióját -- hitmélyítést, összetartást, tájékoztatást --, jelenleg 84. évfolyamában. A lap rövid története a 34. közgyűlés brosúrájában olvasható. Betegség, és egyéb tényezők folytán 2014-ben a lap késedelemmel indult, de terv szerint bővített kiadásokban változatlan oldalszámmal jelentetjük meg.

Ismételten megköszönjük azt is, hogy kapunk magyar ev. egyházi kiadványokat — Lelkipásztor, Evangélikus Élet, Credo, Keresztyén Igazság, Koinonia, Híd Magazin —, s az interneten is tájékozódhatunk a hazai ev. egyházi életről, tevékenységről.

Köszönetet mondunk azoknak, akik a lapot írásaikkal, vagy átvett írásaikkal gazdagították, a 2011/5. és 2014/4. szám között: *Balicza Iván*, *Czenthe Miklós*, *dr. Fabiny Tamás püspök*, *Füller Tímea*, *Garai András*, *D. Gémes István*, *D. dr. Harmati Béla ny. püspök*, *Hulej Enikő*, *Horváth-Bolla Zsuzsanna*, *Horváth-Hegyí Ádám*, *Jankó Katalin*, *dr. Joób Máté*, *Kendeh K. Péter*, *Kovács Krisztián*, *dr. Kovács László Attila*, *Lázárné Skorka Katalin*, *dr. László Virgil*, *Lenhardtne Bertalan Emma*, *Nagy Zoltán*, *Pangyánszky Ágnes*, *Ribár János esperes*, *dr. Solymár Mónika*, *Sztankó Gyöngyi*, *Szabó*

Gábor, *Szakács Tamás*, *Szvorák Katalin*, *Tamásy Erzsébet*, *Tamásy Éva*, *Tamásy Tamás*, *Tóth Orsolya*, *Tubán József*, *Veperdi Zoltán*, *Véghegyi Antal*, *Wagner Szilárd*, *Weltler Sándor*, *id. Zászkaliczky Pál*, *Zászkaliczky Péter*.

Ismételten megköszönjük, hogy kapunk magyar ev. egyházi kiadványokat — Lelkipásztor, Evangélikus Élet, Credo, Keresztyén Igazság, Koinonia, Híd Magazin —, s az interneten iájékozódhatunk a hazai ev. egyházi életről, tevékenységről.

Az "Erős Vár" elsőosztályú levélként kerül postázásra. (Erről még a következőkben . . .) Köszönettel tartozunk a nyugat-clevelandi gyülekezetnek és lelkészének, *Tamásy Évának*, hogy a postázást ott intézhetjük, alkalmilag finomságokkal erősítve. A 2011/5. és 2014/4. szám közötti "postamunkát" végzőknek különösen is hálásak vagyunk: *Fazekas Róbert*, *Földesi József*, *Fördös Katinka*, *Fördös Márta*, *Juhász Judit*, *Ovis Mária*, *Rácz Zuzsa*, *Rátoni-Nagy Tamás*, *Rátoni-Nagy Valéria*, *Tamásy Éva*, *Tamásy Viola*, *Tamásy Zoltán*, *dr. Tomaschek László*.

Csak az USA és kanadai címzésű lap-példányokra vonatkoztatva — persze, egyéb külföldi példányokra is gondolva —, ha az Olvasó kiszámítja, kiderül, hogy az évi \$6.00, ill., Kanadába évi \$US8.00 előfizetés nem fedezi a lapkiadás költségeit. Nemcsak szigorúan a nyomda- és a postaköltséget kell számolni, hanem egyéb szükségleteket is, borítékok címmomással, címszalagok, az év végére befizető lapok, kisméretű borítékok, "toner" a komputerthez, internet- és telefonköltség, bélyeg csigapostához, továbbá tisztelet-, könyvtári-, és cserepéldányok költsége, stb., ami összesítve jóval meghaladja az "előfizetési" díjat. Jelenleg egy-egy 8 oldalas példány postaköltsége évi \$2.94 (6x 49¢), Kanadába \$US6.90 (6x \$1.15), amit valószínűleg emel majd a Postahivatal 2015-re. Az évi \$6.00/\$US8.00 előfizetési díj —, magam sem emlíkszem — talán vagy 30 éve nem változott. Ezért kérünk felülfizetést vagy adományt. Természetesen hálás köszönetünk illeti azokat az olvasókat, akik alkalmakként, vagy rendszeresen kisebb-nagyobb felülfizetéssel vagy adománnyal készségesen támogatják lapunkat, lapunk szolgálatát. (A Pénztári jelentést rövidesen közzé tesszük.)

Fontos tudni, hogy a lapkiadást mindig misszióknak tekintettük mindmáig és a jövőre is. Aki egyszer rákerült a névjegyzékre, addig kapja a lapot, amíg le nem mondja, vagy "ismeretlen" jelzéssel

a posta vissza nem kézbesíti. Elmaradt előfizetés miatt eddig senkit sem írtunk le névjegyzékünkéről, noha a címszalagon, ha vonatkozik, jelezzük az előfizetési hátralékot.

Konferenciánk, mint fentebb említettem, két ösztöndíj programban érdekelt. Az egyik a csikágói *Lutheran School of Theology* Frederick and Irene vonFuchs Scholarship Programja, a másik a kolumbuszi *Trinity Lutheran Seminary* John Miller and Elizabeth Blaho Scholarship Programja. Mindkettő felé a Konferencia közvetít jelölteket, intézi a beadványokat, s tart kapcsolatot az ösztöndíjasokkal, az őket küldő és befogadó intézetekkel. Jelesen *Tamásy Éva* és *Rácz Zsuzsa* fáradozásával. Az ő és dr. Tomaschek László hazai utazásaik során eljárnak a MEE Külügyi Osztályánál, a püspöki irodákban, s ahogy még szükségesnek mutatkozik. Ösztöndíjra érdemes teológus hallgatókat a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem javasol.

A csikágói programot az intézet kezeli. Eddig, 1992-től, 23 ösztöndíjas tanult az intézetben. A 2009/10 tanévtől a jelenlegi 2013/14 tanévig nem adtak ki ösztöndíjat elegendő anyagiak hiányában. Folyamatban van a vonatkozó szabályok tisztázása.

A kolumbuszi programot a Pittsburgh Foundation kezeli, mind az intézet, mind a Konferencia aktív közreműködésével. Eddig, 2005-től, 12 ösztöndíjas tanult az intézetben 2012/13-ra Tóth Orsolyát és 2014/15-re Horváth-Hegyí Ádámot is beleszámítva.

Végül hadd említsem azt a segély programot, melyet ún. Néma Bál-i gyűjtések folytán a clevelandi Magyar Segély Egylet működtet hazai egyházi szükségek felkarolására. Ezeknek az évi segélyeknek bizonyos, népszámlálás szerinti százalékat a Konferencia közvetítheti evangélikus egyházi célokra. Mint korábban is hangsúlyoztuk, a megsegített szervezettől nem annyira köszönetet, mind inkább a juttatott segélyről való elszámolást, esetleg fényképekkel kísért beszámolót vár el az Egylet és a Konferencia is, amit közzétehetünk az "Erős Vár"-ban.

Befejezésül legyen itt hálás köszönetem, hogy Isten kegyelme újra meg újra megerősíti a "lankadt kezeket" és a "megroskadt térdeket", s így buzdít minket szolgálatra, egymás iránt való törődésre, hiszen ama többször is említett, töredező, repedező jégtáblán igyekszünk közösséget ápolni, megtartani, ameddig

WITTENBERGI MÉDIAFELÜLET

Október a reformáció hónapja. A hagyomány szerint Luther Márton, Ágoston-rendi szerzetes 1517. október 31-én szögezte ki az egyház megújítását szolgáló 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. Egy jámbor baráttól talán szokatlanul taktikus ez az időzítés. Ő ugyanis azzal számolt, hogy másnap, mindenszentek ünnepén sokan látogatják majd a templomot, így röpiratának is számos olvasója lesz. A mai médiavilágból vett kifejezéssel úgy fogalmazhatnánk: számára nem voltak közömbösek a "nézettségi mutatók", sőt kifejezetten a "híredetés" szempontjából legkedvezőbb sávot célozta meg.

Látható, mindez máris számos tanulsággal szolgál az egyházak mai kommunikációjára nézve. Akad azonban még egy, látszólag pofonegyszerű különlegessége ennek a tettnek. A Luther által választott médiafelület a templom külső ajtaja volt. Nem egyfajta belső hirdetőtáblát eszközölt, hogy a "biztos templombajárók" böngésszék tetteit. Nem elégedett meg az egyház belső nyilvánosságával, hanem annál hatékonyabb csatornát használt, meglepő tudatossággal. Szándékos anakronizmussal azt mondhatjuk, hogy nem valamely, a szélesebb nyilvánosság számára kevésbé ismert egyházi adón szólalt meg, hanem kifejezetten nagy hallgatóságú műsorban. Nem egy eldugott műsorsávban, hanem főműsoridőben.

OLVASÓINK SZÍVES FIGYELMÉBE!

→Következő - decemberi - számunkhoz előfizetések (és hátralékok), ill., az Amerikai Magyar Evangélikus Konfrenziában való tagsági díjak (benne van az előfizetés is) beküldése megkönnyítésére befizetőlapot és válaszbortékot csatolunk. Az az olvasó is kap "ilyen" mellékletet, akinek az előfizetése vagy AMEK tagdíja rendezett (a befizetőlap és válaszborték adomány beküldésére is felhasználható).

→Az előfizetések vagy az AMEK tagdíjak állását a címszalagról lehet megtudni, melyen a decemberrel lejárt vagy lejáró év van feltüntetve. Az AMEK tagok címszalagján a tagságot "AMEK" betűk jelzik. Hálásan köszönjük figyelmüket és készséges támogatásukat. Sz.

A reformáció vezetői a továbbiakban is a legnagyobb tudatossággal éltek a nyilvánosság korabeli eszközeivel. Eric Till néhány évvel ezelőtt bemutatott Luther-filmjének van egy ebből a szempontból különösen tanulságos jelenete.

Két diák olvassa a kiszögeezett tételleket, majd egyikük váratlan mozdulattal letépi a papírlapot. "De hát Luther azt akarta hogy mások is olvassák téziseit!" - háborodik fel a társa. "Éppen ezen vagyok!" - és a következő képsoron már zakatolnak a nyomdagépek, és ontják magukból a nyomtatott tetteket.

A reformáció nem maradt titkos tan, hanem sokakhoz eljutott. A hit és a nyilvánosság a legszorosabban összetartozik. Diákkoromban gyakran átéltem a következőket. Ha valaki az iskolában így mentegetőzött: "azt hittem hogy ...", a tanár azonnal helyreigazította: "hinni a templomban kell." Biztos így van? Azt hiszem, hinni nemcsak a templomban kell. Hitével, meggyőződésével ki-ki nyilvánosság elé léphet. Mint ahogy tették a ghánai focisták az U-20-as világbajnokságon. A győztes meccs után az egész csapat letérdelt, és a kamerák kereszt-tüzeben imádkozott. Nem rejtették véka alá hitüket. Ők nem voltak hajlandók elfogadni "a hit magánügy" gyakran emlegetett tételét.

Hinni nemcsak templomban kell, pontosabban lehet. Sekrestyekereszténység helyett, vagyis félnék vagy éppen öntelt bezárkózás helyett a hit nyilvános megélésére bátorítok mindenkit. Nemcsak lelkészek tehetnek tanúságot hitükről, hanem különféle hivatásban állók is. Az orvos fohászokodik a műtőbe lépve. A szántóvető, amikor hálát ad Istennek az esőért. A művész, aki tudja: az ihlet a Szentlélektől való. Hinni nemcsak a templomban lehet. A világiak tanúságtétele sokszor hitelesebb a hivatásos egyháziaknál. Találónan fogalmazták meg a II. vatikáni zsinaton: "a világiak az egyház reprezentásai a világban."

Október a reformáció hónapja. Luther számára Pál apostol római levelének ez a szakasza jelentette azt a hitélményt, amelyet tovább kellett adnia a legnagyobb nyilvánosságnak: "Nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten ereje az. (...) Mert meg van írva: «Az igaz ember pedig hitből fog élni.»" (Róma 1:16-17)

Dr. Fabiny Tamás ev. püspök (Budapest)
In: "Kereszt fogantyú nélkül"

ÖRÖK ÉLET VASÁRNAPJA

NOVEMBER 24

"Azok közül, akik alusznak a föld porrában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, némelyek gyalázatra és örök utálatra. Az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt, és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké." (Dániel 12:2-3)

Két egyházi esztendő határán Örökélet vasárnapja azért különleges, mert nemcsak az elmúlt dolgokat hozza fel, hanem az eljövendőkre is előre mutat. Ezzel nemcsak megállít, hanem el is indít: nem lerögzít, hanem tovább lendít; nem megbénít, hanem mozgásba hoz: most még tart a kegyelmi idő, hogy javítsunk életünk mérlegén!

Ezért nagyon szép szó, tartalmas kifejezés: Örökélet vasárnapja. Korántsem valaminek a végét, a lezárását jelenti ez a nap, hanem döntően egy új lehetőség kezdetére irányítja a figyelmünket. Az egyházi év utolsó vasárnapján mérlegelünk, de ezt nem úgy tesszük, mintha ezután nem lenne folytatás. Nem úgy mérlegelünk, hogy ez meg ez megvolt, megtörtént, azután nem tudjuk, mi fog következni, hanem mi a múltra és a jelenre a megígért jövő, az örök élet felől tekintünk.

Sőt, ezen a vasárnapon valójában nem is mi mérlegelünk, hanem — ahogyan majd a végső ítélet idején is — a mi Urunk: maga Jézus, aki a mi Megváltónk, Megmentőnk, és Megbízónk, aki ezért egyedül kérheti számon, egyedül mérlegelheti az életünket.

Egy történet szerint egy embert egyszer egy életveszélyes helyzetben megmentett valaki. Évek múltán emberünk bíróság elé kerül, s amikor a tárgyalóterembe kísérik, feltekintve a bíróban felismeri egykori megmentőjét. Amikor a bíró a jogos ítéletet kihirdeti, az elítélt felkiált: "Hát nem ismer meg, maga mentett meg engem néhány éve!" "Igen, akkor a megmentője voltam, de most az ítélője." — hangzott a bíró egyértelmű válasza.

Ez az egyházi évet záró vasárnap egyik súlyos mondanivalója: Jézus ma még a Megmentőnk, ma még fordulhatunk Hozzá életünk veszélyhelyzeteiben, de egy napon Ítélnökké, Bíránkká lesz. És nyilvánvalóvá válik számunkra, hogy Ő igazságosan ítél. Akkor már nem segíthet, ha csak egyszer is megfeledeztünk arról, hogy Őhozó, a Megmentőnk- [↗]

höz menekülhettünk volna, amíg tartott életünk, a kegyelmi idő.

Dániel próféta könyvének ígéje egyértelművé teszi számunkra, hogy azt a napot senki el nem kerülheti. "Akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, némelyek gyalázatra és örök utálatra." A prófétán keresztül Isten azt is meg akarja értetni velünk, hogy nem a halálé az utolsó szó.

Azok, akik alusznak, fel fognak ébredni: ez azt jelenti, hogy lesz egyetemes feltámadás. Bár úgy olvassuk Dánielnél, hogy "sokan felébrednek majd", de ez nem azt jelenti, hogy egyesek igen, mások nem, mert az eredeti szövegben szó szerint valóban a "sokan" szerepel, azonban "mindenki" értelemben. Nekünk ebben a kérdésben Jézus szava a döntő, aki egyértelműen mindenki feladásáról beszél: Eljön az óra, amelyben mindazok, akik a sírban vannak, meghallják az ő hangját, és kijönnek. (János 5:28)

Igen, lesz feltámadás és lesz öröklét. Életünk nem ér véget a halállal, a megsemmisüléssel, mert öröklétünk van. Sokan úgy gondolkodnak — különösen keleti filozófiák és vallások ma divatosnak gondolt tanításán felbuzdulva —, hogy van ez az életem, amivel magam rendelkezem, és ha egyszer ez véget ér, őgyis megsemmisülök örökre. Nekem nem is kell a feltámadás —, mondják, nincs is rá szükségem, hagyjanak békén meghalni, örökre eltűnni, a semmiben elolvadni. Volt, aki egyenesen úgy fogalmazott: "Ti bázalyoghattok az Isten előtt. De ebből én nem kérek, én nem akarok feltámadni." Csakhogy az életünk nem fakultáció, nem szabadon választható, és nem mondják meg, hogy annak vége legyen-e vagy sem, mert öröklétünk van! Öröklétre teremtettünk, s a halál életünk befejezetlen mondatában csupán kettőspont: Folytatása következik, feltámadunk: némelye örök életre, némelyes örök utálatra, azaz kárhozatra.

A végső valóság az egyetemes feltámadás! Bonhoeffer, a mártírsorsú evangélikus teológus és lelkész írta le ezt a mondatot: "Különböztessétek meg, hogy mi az utolsó és mi az utolsó előtti." A halál az utolsó előtti mindazzal együtt, ami előtte van. Tehát egész földi életünk: születésünk és felnövekedésünk, hivatásunk és családjunk, örömeink és bánataink, ünnepeink és hétköznapijaink.

Ezek mind utolsóelőtti dolgok, melyeket nem szabad sem alul-, sem túlértékelni. De ezzel együtt mindig tudni kell azt, és számolni kell azzal, hogy ezek csak az utolsó előttiek, mert az utolsó, a végső valóság a feltámadás.

Milyen reménytelen az élete annak, aki a megváltozhatatlan véget, a végső valóságot a halálban látja, és innen nézve értelmetlennek tekinti egész földi életet! Ha azt mondjuk, hogy a halál egy végső megsemmisülést jelentő pont az élet végén, akkor az visszamenőlegesen is értelmetlenné teszi az egész életünket. Akkor minden kapaszkodó kihullik a kezünkből, hiszen az élet csak annyit jelent számunkra, hogy vannak biológiai szükségleteink, amelyeket ki kell elégíteni, hogy azután végkép megszűnhessenek velünk együtt. Nagyon igaza van az ígének, hogy mindenkinél nyomorultabb az az ember, aki nem hiszi a feltámadás valóságát. (1Korinthus 15:19)

Mert ugyan mivel vigasztalódik az a nagy beteg, aki, bár igykszik úgy élni, mutatni, hogy tudomásul sem veszi, de belül pontosan tudja, könyörtelenül érzi, hogy egyre közeledik a halál pillanata? Vagy mivel vigasztalódik az, aki haldokló szerette mellett virraszt, s a következő pillanatban már csak a holttestét tarthatja karjaiban? Mivel vigasztalódik az aki a feltámadás reménysége nélkül szembesül a test elmúlásával, akinek a gondolatában a halál az utolsó, a végső valóság?

Vizont milyen nagyszerű annak a tudatában élni, hogy nem a halál az utolsó, hanem az csak az utolsó előtti, mert a végső valóság a feltámadás! Milyen nagyszerű ennek az örömeiben élni és meghalni, akár a mellettünk élőkre gondolunk, akár a már előre mentekre, akár a magunk életére és utolsó percére. Dánielnek megadatott az a kegyelem, hogy Krisztus feltámadása előtt már 200 évvel reménységgel tudott előre tekinteni a test elmúlására. "Azok, akik alusznak, felébrednek." Az Ószövetségben ez a legrégibb vallomás arról, ami azután az Újszövetség tanúi megtapasztalt, igaz bizonyágtételként így írnak le: a halál elalvás, a feltámadás felébredés!

Ez a boldog bizonyosság ma is valóság: lelkészek sora tud beszámolni arról, hogy hívő emberek halálos ágya mellett, megállva, velük imádkozva és szemüket lezárva megerősödtek abban, hogy ami előttük történt, az nem végső valóság, hanem csak átmenet. Mert ők nem meg-

haltak, hanem elaludtak. Ezért bárhol pihen az ő poruk — koporsóban, urnában, vagy a jeltelen szóróparcellában — ők felfognak ébredni.

Egy régi történet szerint egy kisvárosban borzalmas tragédia történt? Kigyulladt és leégett egy családi ház. A szerencsétlenség során életüket veszítették a szülők, de egy arra járó idegen élete kockázatásával beszaladt az égő házba, és megmentette kicsiny gyermeküket. Ő maga is megsebesült, a keze súlyosan megégett. Hónapok múltával bíróságnak kellett ítélni arról, hogy az elhunyt szülők rokonai közül kinek adják oda az árvát, aki majd felnevelheti. A sok huzvona után felállt egy idegen, felemelte a már gyógyult, még jól láthatóan égési sérüléseket szenvedett kezét. Neki ítélték, mert ő volt, aki megmentette!

A mi Megmentőnk az Úr Jézus Krisztus, aki a golgotai kereszten életét adta oda értünk. A felébredés, a feltámadás, és a nagy szétválasztás, az ítélet napján Ő az értünk átszgezett kezét fogja felemelni. Ha Övéi voltunk életünkben, ha az utolsó előtti időkben azért éltünk, hogy sokakat az igazságra, Krisztushoz vezessünk, akkor az Ő felemelt keze a végső valóságot, az örök fényességet, az örök életet jelenti számunkra.

Tamásy Tamás ev. lelkész (Bp.-Zugló)

Emlékezünk! Emlékezzünk!

az 1848/49. évi szabadságharcra

166. évfordulóján

"1849. október 6"-ra

165. évfordulóján

az 1956-os szabadságharcra

58. évfordulóján

a reformációra 497. évfordulóján

Emlékezzünk ősökre,
a hit és kard hőseire,
gyászokra és diadalmakra is.

A hazáért való küzdelmekért,
hitvédők kiállításáért,
életek áldozatáért
legyen Istené az áldás,
legyen mienk az áldott emlékezés
és az emlékezésben
a jövőért való reménység!

KÉT VILÁG POLGÁRAI

A királyok Királya és uraknak Ura, aki egyedül a halhatatlanság, a tisztelet és az örökkévaló hatalom. (1Timóteus 6:15-16)

A reformáció hetében a igék a mi Urunk és Istenünk dicsőségéről, országáról és népéről szólnak. Jézus egy az Atyával, az Ő neve is ez: *“uraknak Ura és királyoknak Királya”* (Jelenések 17:14; 19:16). Arról tanít a Szentírás, ami Felőle íratott meg: *“Nekünk pedig a mennyben van polgárjogunk, ahonnan az Úr Jézus Krisztust is várjuk üdvözítőül...”* (Filippi 3:20)

Két világ polgáraiként élünk e földön, de nem e világból valók vagyunk, ha Istent Urunknak és Királyunknak fogadjuk el, s Neki adjuk meg a tiszteletet és dicsőséget. Ő nem adót kér tőlünk. Mi egész életünkkel teremtő, megváltó és megszentelő Istenünk adósai vagyunk. Ezért az Úr Jézus felszólításának a második részét is teljesítsük: *“Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.”* (Máté 22:21)

“Mindennél jobban kell Istent félünk, szeretnünk és benne bízunk.” Luther Márton Kis kátéja szerint ezt várja tőlünk az Úr, “aki Jézus Krisztus Urunkban eljött hozzánk és teljes értelemben a mi Istenünké lett”.

A reformáció népe erről így tesz bizonyosságot: *“A Seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk.”* (Zsoltár 46:8.12) Luther 497 éve újra felfedezte életünk igazi alapját: *“...más alapot senki sem vethet a meglevőn kívül, amely a Jézus Krisztus.”* (1Korinthus 3:11) Isten igazsága minden emberé lehet, kegyelemből hit által. Luther a kegyelmes Istent kereste, s az igében választ talált: *“Az igaz ember pedig hitből fog élni.”* (Róma 1:17) Pállal együtt mi is boldogan valljuk: *“...hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül.”* (Róma 3:28) S már e földön boldogok lehetnek, akik egyedül Jézus Krisztust vallják Urunknak:

“Örüljete és ujjongjatek, mert jutalmatok bőséges a mennyekben...” (Máté 5:12) De *“jaj annak, aki a fának mondja: Ébredj! (...) Arannyal, ezüsttel van ugyan borítva, de semmilyen lélek nincs benne!”* A bálványimádás bűnéből az élő Istenhez kell megtérni: *“...csendesedjék el előtte az egész föld!”* (Habakuk 2:19-20)

A halottak emléknapján különösen is élesen csendül meg szívünkben az élők

Istenének szava: *“De ha nem hisztek, nem maradtok meg!”* (Ézsaiás 7:9) A reformáció során helyreállított és megtisztított újszövetségi gyülekezet Isten szent temploma; Pál által ezt üzeni népének az uraknak Ura: *“...minden a tietek. Ti viszont a Krisztusi vagytok, Krisztus pedig Istené.”* (1Korinthus 3:22-23) A zsidók hármassal vádolták Jézust a helytartó előtt, aki semmi bűnt nem talált benne. *“Te vagy a zsidók királya?”* (Lukács 23:3) Péterrel megvallhatjuk:

Ő a mi Urunk, üdvözítő Jézus Krisztusunk! A reformáció népe “házi” feladatot is kap az apostoltól: *“...növekedjete a kegyelemben és a mi Urunk (...) ismeretében. Övé a dicsőség most és az örökkévalóságban!”* (2Péter 3:18) “Jézus Krisztus az, / Isten szent Fia, / Az ég és föld Ura, / Ő a mi diadalmunk.” (ÉÉ 254:2b)

Garai András - e.é.

ÚJ TÖRVÉNY

A módosított egyházügyi törvény augusztus elsején hatályba lépett új szabályozása szerint minden vallási közösség használhatja majd az egyház megnevezést.

Az egyházi törvény módosítása ki mondja: vallási közösségek Magyarországon vallási tevékenységet végző szervezetek és bevett egyházak lehetnek. Utóbbiak az Országgyűlés által elismert egyházak, míg a vallási tevékenységet végző szervezeteket a Fővárosi Törvényszék veszi nyilvántartásba.

A bevett egyházként való elismerés kritériumai között szerepel egyebek mellett a legalább százéves nemzetközi működés, ennek hiányában pedig az, hogy az adott vallási szervezet legalább húsz éve szervezett formában, vallási közösségként működik Magyarországon, és az ország lakosságának 0.1 százalékát elérő taglétszámmal rendelkezik. A szervezettel szemben nemzetbiztonsági kockázat nem merülhet fel. Új feltétel a közösségi célok érdekében való együttműködés.

A vallási tevékenységet végző szervezet egyházkénti elismerését a szakminiszternél kell előterjeszteni, akinek az eljárásba szakértőket is be kell vonnia. Ezt követően a tárcavezető továbbítja állásfoglalását az Országgyűlés vallásügyi bizottságának, amely előkészíti az erről szóló parlamenti javaslatot, a Háznak pedig 60 napon belül kell döntenie.

Az egyházkénti elismerés menetének részletszabályai szerint a vallásügyi, valamint a nemzetbiztonsági bizottság is kap feladatot az elismerési eljárásban, mielőtt a Ház meghozza döntését.

Azok a vallási szervezetek, amelyeknek az Országgyűlés nem biztosít bevett egyházi státust, kérhetik a parlamenti határozat felülvizsgálatát az Alkotmánybíróságtól. A mostani törvénymódosítással ugyanis változik az Ab-törvény is, megteremtve az Országgyűlés döntésével szembeni jogorvoslat lehetőségét. Így az Ab felülvizsgálhatja az egyházkénti elismerést elutasító parlamenti határozatot – az érintett szervezet indítványára. Továbbra is adott azonban az elutasított kezdeményezés egy évvel későbbi ismételt megindításának lehetősége. Rögzítették a törvényben azt is, hogy a hitéleti oktatás költségeit az állam biztosítja.

INTERNET

BEMUTAKOZIK ...

Horváth-Hegyí Ádám vagyok, az ideai columbusi ösztöndíjas. Az Evangélikus Hit tudományi Egyetemen tavasszal, fejeztem be a negyedik szemesztert.

Ezúton szeretnék köszönetet mondani az ideai ösztöndíj odaítéléséért. Nagyon hálás vagyok, hogy ilyen egyszerű lehetőségem adódott magasabb fokú tanulmányokra.

Szeretném jól felhasználni a szeptember közepén megkezdett kilenc hónapot. Tudom, ez sok tanulással, odafigyeléssel, olvasással jár együtt. Szeretnék a teológiában elmélyedni, barátokat szerezni, ha lehetőségem lesz rá, utazni, gyülekezetbe járni, és a mindennapi lelki életet gyakorolni.

Ezúton hadd adjam át Fabiny Tamás püspök úr üdvözlését.

Ha alkalmam lenne rá, az AMEK Intéző Bizottság tagjaival szívesen találkoznék.

Nagyon jó egészséget, Isten áldását kívánom Mindnyájuknak.

Tisztelettel, köszönettel, Horváth-Hegyí Ádám

¶ Személyi és technikai (“virus”) körülmények folytán érkezik késéssel ez a szám Olvasóinkhoz, szíves megértésüket kérve. Sajnálatosan kell előrejeleznünk, hogy a decemberi szám is megkésik ezért. Megköszönjük türelmüket és jóakarátú támogatásukat. Szerk.

Eső után

Egész éjjel esett. Zuhogott és csepergett, pötyörgött és susult. A vízcseppek végigfolytak a leveleken, az ágakon, legurultak a fatörzsön, kis patakokban csordogáltak végig a dúslombú erdőben. Zegzugokat vájtak a gyökerek között, benedvesítették az avert is. Pitty-potty, csibb-csobb, hallgatta Vanessa órákon át. Úgy átázott, mint még soha, csöpp-csöpp, hulltak a cseppek megállíthatatlanul, és úgy érezte, csendes, monoton esőpotyogás lüktetésével telt meg a szíve is. Észre sem vette, hogy egy jó órája már csak a fákon fennakadt víz csurgása hallatszik. Olyan örökkévalónak, megállíthatatlannak tűnt ez a csobogás.

— Talán föl se kelek többet innen, már úgyis mindegy, — borongott. — Minden hiába, végem van, semmi kétség. — Szűr-kének és kopottnak érezte magát. Tehetetlenül és kétségbeesetten sóhajtozott maga elé.

— Ha túléltem is, amire kevés az esély, sohase leszek többet már az, aki voltam. Többet sose szólít majd senki a nevemen, fel sem fognak ismerni, akkor meg minek is tovább élni. —

Félálomban hallgatta, hogy matatnak a nedves földet ásó szürke-fekete bogarak. — Ez marad nekem. — sajnálgatta magát. — Föld, sár, víz, fekete, szürke, barna, brrrr! —

Hirtelen fölpattantak a szemei, össze-rezzent. Feje fölött megbillent egy ág, csórét tárta és csiripelve hirdette ki a hajnal jöttét egy kis tarka madár. Sárga fejcskékét az égre emelve énekelt messzezen-gőn, teli szívvel. S mintha csak erre vártak volna, rázendített a többi is. Ezerszínű énekükkel megtelt a levegő. Éledezni kezdett a világ.

Vanessát is magával ragadta ez a hajnali éledező életöröm, lassan, ásítózva nyújtózkodott a nyugtalan éjszakai álmom után, aztán óvatosan kikászálódott a rejtékéből. Nem szeretett máshol aludni, nem is igazán tudott, de az esti vihar elől kénytelen volt meghúzódni valahol, azután meg ráesteledett. A hajnal hűvös volt, dermedt tagjai ólomsúlyúnak tűntek. Lábai elgémberedtek, fázott is. Ám a lelkét megbabonázta a látvány. Az ég piros volt a nap első sugaraitól, fényes, simogató távoli lehelete finom meleget ígért. Valahogy biztató volt és reményadó ez a hajnali derengés, és Vanessa lelkébe visszalopakodott tőle az élni vágyás. Fényesebbnek látta a világot és úgy érezte, minden újra jó lesz.

Kis szívében hálás bizakodással tett egy-két lépést. Nem volt könnyű, átázott mindene az esőben, vonszolódva húzódtott kijebb egy kis tisztást keresve, hogy legalább lerázza magáról, amit bír a súlyos vízte-

herből. Talált egy tenyérnyi egyenes helyet a hepehupák között, és máris egyszerűbbnek tűnt minden. A nap ragyogva kukucskált be a levelek résein, mintha csak hívogatná. Lábujjhegyre állva, billegve méregette a távolságot az országútig.

— Talán sikerülhet. Talán van még remény? Miért is ne lenne? Igen, meg kell próbálni. — gondolta magában. Reménykedve indult útnak. Picit vacogott még a hajnali hűvöstől, de lelkében már tüzet rakott a bizakodás. Óvatosan lépkedett a nedves fűvön, megborzongott a levéllebbentő szellőtől is. Brrrr, valószínűleg meg is hült egy kicsit, no, nem baj, majd meggyógyul biztosan. Lassan haladt, botladozva, de türelmesen. Muszáj kijutnia az útra, ha valaha is haza szeretne élni. Még néhány lépés van vissza, jaj, csak addig ne mozdítson ágat a szél.

— Zutty! Pottyant le mellette egy óriási vízcsepp. — Na, tessék, csak ez hiányzott! zsortöledött magában. Csuumom vizezen kászálódott ki a letaposott ösvényre. Brrr, de hideg volt ez az esővíz! De a nap-sugár máris ott termett és megcsiklandozta Vanessa orrát, muszáj volt tüsszen-tenie, attól meg rögtön nevetnékje támadt.

A keskeny földcsíkon már könnyebb dolga volt. A keményre döngölt útról lecsurgott az eső, a szélén itt-ott kisebb-nagyobb tócsákban csillogott az összegyűlt víz. A port viszont elverte, haladni lehetett, persze nem gyorsan, de mégis. Dudorászva masírozott, közben szüntelen fölfelé kémlelt, ahonnan élet és halál jöhet. A felhők szélfúttá tarka kendőkként lebegtek a színpompás napkeleti fényben. Vanessa gyönyörködve figyelte a lángoló vörösek, melegen simogató narancsok, égő sárgák, szelíd rózsaszínek, sejtelmes lilák változását. Aztán lassan megtalálta saját arcát az ég, és derűs halványkék köntö-sében mosolygott le a földre. Már melegített is a nap sugara. Vanessa óvatosan kibújt az árnyékból, és az út túloldalán lépegetett tovább. És egyre csak az eget figyelte, reménykedve és éberem.

Ezernyi fényes-testű legyecke szállt el fölötte, karcsú potrohú barna szúnyogok, áttetsző szárnyú finom—zöld fátyolkák, néha arra zümmögött nagy zajt csapva egy rózsabogár, vagy szelíd katica. Aztán ahogy melegedett a levegő, ébredtek a tarka lepkék is. Úgy cikáztak a levegőben, mint megannyi színes apró virág. Néhányuk csodálkozva nézett le az úton ballagó Vanessára.

— Biztosan furcsa lehet nekik, hogy más nem repül, mint ők. — mélázott.

Nem szokta meg a gyaloglást, lábai sa-

jogva tiltakoztak az ismeretlen terhelés ellen, fáradt volt, és éhes is. Sójajtvá hup-pant le az út szélére pihenni egy keveset. Bárcsak melegebb lenne! A hátát kifelé fordította, hogy minden simogató napsugarat felfogjon vele, ami csak erre jár. Nem messze tőle örvös nyakú szürke galamb szállt le az útra. Vanessa nesztelenül beljebb húzódtott. Hangtalan kucorgott a nedves levelek alatt. A galamb ivott a csillogó tükrű pocsolóvízből és tovább repült. Az egyik ágacska viszont éppen akkor mozdult meg, és a rajta összegyűlt eső mind Vanessa nyakába hullott. Csaknem sírva fakadt.

— Milyen balszerencsés vagyok! — borzongott a hideg víztől nedvesen. Sójajtozva folytatta az utat. Szerencsére most már sokkal hamarabb átmelegedett. Mindig csak az eget figyelte. Elsuható kőszá felhőket látott, fiókaiknak eledelért cikázó madarakat, (ilyenkor mindig óvatosan összehúzta magát), csillogó pókhálókat, csíkos testű karcsú darazsakat. A nap lassan delelőre érkezett, melege barátságossá tette a világot. Vanessa közben az éhség ellen jóízűt ivott egy úton átfolyó erecske vizéből, ami kicsit megerősítette újra. Még dudorászott is szép csöndesen. Jókedvűen ballagott a keskeny ösvényen, mintha nem is lenne már olyan nagyon messze az otthona. Pedig bizony, rettenetes távolság választotta még el tőle.

A nap melengette, szárongatta a hátát. Számtalan pöttöm muslinca és szorgalmas méh, törékeny testű csillogó türkiz-szín szitakötő, pöttyös hátú lucernaböde szállt el fölötte. Vanessa egyre csak az eget figyelte, és egyre jobban és jobban vágyott oda föl, föl a magasba.

— De jó lenne repülni... — suttozta maga elé önkéntelenül.

— Meg is próbálom. — S azzal széttárta szárnyait, meglebegtette őket. Könnyűek voltak újra, mint a hártya, minden vizet felszárított már róluk a nap, ismét selymesek és finomak lettek, mint egy színes fátyol. Vanessa kecsesen ráfeküdt egy gyöngéd kis szélfuvallatra és magasra lebbent. Boldogan csapongott és cikázott. Szárnyain táncot járt a napfény, ragyogtak a káprázatos színek, tündöklő tüzes narancssárgák, bársonyos feketék, szelíd vaj-színek, pompás pirosak. Olyan lett ő is újra, mint egy gyönyörű szálldosó tarka virág.

És már csak alig-alig hallotta meg röp-tében a csodálkozó természetbúvár elismerő megjegyzését.

— Nocsak, egy atalantai lepke: Vanessa Atalanta. Micsoda remek példány!

Füller Tímea (Tengelic)

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Felújított kollégiumi szobák, frissen festett falak, modern napkollektorok. Megújult környezet várta a százharminc négy nappali és ötvenhat levelező tagozatos hallgatót az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, A tanévnyitó Istentiszteletet és ünnepi ülést szeptember 12-én tartották a zuglói evangélikus templomban. Az Istentiszteleten Szemerei János, az Északi Egyházkerület püspöke igehirdetéssel, Szabóné Mátrai Marianna püspökhelyettes liturgusként szolgált. Kapcsolatosan Pangyánszky Ágnes egyetemi lelkészként, dr. Korányi András egyháztörténészprofesszort rektorhelyettesként iktatták be. Az ünnepi ülést dr. Szabó Lajos rektor vezette és méltatta, valamint köszöntötte az Olaszországi Ev. Egyházból érkezett Elisabetta Ricci vendéghallgatót. Idén tizenegy — hatodéves — hallgató kezdte meg gyakorlati évét a gyülekezetekben.

Tanévnyitó beszédében dr. Szabó Lajos rektor így foglalta össze a teológiai nevelés célját:

» Biztosítani a megfelelő hittanári és hitoktatói bázist az evangélikus egyházban néhány éven belül. Tovább képzés és szaknépszerűsítéssel fordulni a pályaválasztók felé. Bővíteni a képzést ezen a területen. Minőségi hit- és erkölcsstanoktatás a cél.

» Lehetőséget és motivációt adni az úgynevezett "késői elhivatással" teológiát tanulni akaró civileknek is az egyházban. Ez a 2017-es jubileumi évig gyönyörű kihívás. Tudunk-e friss és lendületes képzést formálni, ahol közösségépítő szándék és korszerű evangéliumi kommunikáció tölti be a teret? Úton egy evangélikus tudásközpont felé.

» Kapcsolati tőke megszerzésére való képesség kialakítása és fejlesztése a jövő lelkészeiben és hittanáraiban, hogy ne próbálkozzanak egyedül, és ne maradjanak magukra. Kommunikatív és miszsiói karakter erősítése a kuzusokon. A valóban használható tudás közvetítése.

» Szabadságban frissességben, és kreativitásban megújult, valóban "együtt járó" egyház alapjait építgetni az Evangélikus Hittudományi Egyetem munkanapjain tantermekben, gyakorlatokon, és gyülekezeti szolgálatokban. Egyházépítő teológiai képzés a cél...

Bárcsak igaz lenne egész intézményünkre az induló tanévben Boldog Kalkuttai Teréz anya híres mindata: "Soha

ne engedd, hogy valaki ne legyen boldogabb a veled való találkozás után, mint előtte." Legyen mindenki boldogabb a hallgatóinkkal és munkatársainkkal való találkozás után. Ha így lesz, akkor tényleg hatékonyak leszünk! Ne engedjük, hogy ne így legyen!

• Pusztavámon Ribárszki Ákos, Kölcse Tóth Attila, Sopronban Tóth Károly az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Meghalt Molnár Jenő szentgotthárdi, Székely Levente tatringi ev. lelkész.

• "Gyurátz Ferenc – Evangélikusok Pápa és környékén" címmel rendeztek kiállítását az újonnan elkészült pápai evangélikus láogatóközpontban. A tárlatot, amely — a helyi önkormányzat támogatásával — a "800 éves Pápa" program-sorozat keretében valósult meg, szeptemberben, rövid ünnepséggel nyitották meg az érdeklődők előtt. A Gyurátz Ferenc evangélikus püspök alakját és munkásságát bemutató dokumentumokat és tárgyi emlékeket az Evangélikus Országos Múzeum munkatársai — Harmati Béla László, Kertész Botond, és Zászkaliczky Zsuzsanna — válogatták össze, a pápai Képfestő Múzeum, illetve a Veszprémi Egyházmegye támogatásával.

• Csanádalbertin, Vadosfán felújított templomát, Sopronban gyülekezeti házat, Mandabokorban az új haranglábat vette ünnepélyesen használatba, Bobán a templomszentelés 230., Rákosszentmihályon a 80. évfordulójáról, Káván a felújított templom újraszentelésének a 10. évfordulóját ünnepelte, Bobán lelkészét, Rostáné Piri Magdolnát harmincéves szolgálata alkalmából köszöntötte ünnepélyesen az ev. gyülekezet. Szarvason a Vajda Péter Evangélikus Gimnázium 212. évfolyamát nyitották meg idén. Miskolcon a Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium, és Pedagógiai Szakközépiskola az idei tanévre Óvodával bővült.

• Az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a 2013/14-es tanévben indult el a *Bevezetés a cigánymisszióba* kurzus. Kevesen tudják, hogy a magyarországi cigánykutatás egyik úttörője, az első jeles cigánykutató egy szepesvármegyei evangélikus lelkész volt. Augustini (ab Hortis) Sámuel írta az első tudományos igényű cigánisztikai munkát; mineralógusként és botanikusként is ismert. Nagylomnicon született 1729. augusztus 5-én és Szepesszombathelyen halt meg

1792. augusztus 5-én.

• Budapesten a VI. kerület Lendvay utca 21. szám alatti épületen emléktábla hirdeti, hogy ott működött az Evangélikus Teológiai Akadémia. A 19. század végén épült egykori Groedel-palota 1919-ben a román hadsereg tábornokainak szállása lett, 1952 és 1962 között pedig az evangélikus lelkészképzésnek adott otthont.

• Hetven éve az észak-erdélyi Beszterce és Szászrégen környékének szász lakosságát a német hadvezetőség utasítására kiűrtették. Harminc-negyven ezer ember hagyta el a nyolc évszázados otthonát. 1944 őszén a II. világháború poklában Magyarországon és Ausztrián keresztül vezetett az útjuk. Az erdélyi szász evangélikus egyház 1977-ben még 177 ezer főt számlált, tíz évvel később a szám 110 ezerre csökkent. Az 1989-es fordulat már nem tudta ezt a folyamatot megállítani: épp ellenkezőleg, a felgyorsuló kivándorlás következtében alig maradt szász Erdélyben. Ma talán tízezren vannak, szóróványhelyzetben élnek. A kivándorolt szászok jobbára Németországban, Ausztriában, Kanadában, és az USA-ban élnek; összefogó szervezetük Cleveland-i központtal az ALLIANCE OF TRANSYLVANIAN SAXONS. Az erdélyi szász ev. egyház több helyszínen — zárandoklatszerűen — vándorkiállítás emlékeztet meg a hetven évvel ezelőtti eseményekről.

• A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsának tagjai, valamint a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház püspökei idei harmadik találkozójukon áttekintették egyházaik együttműködésének és az egyház-állam kapcsolatának aktuális kérdéseit; aggodalommal osztották meg egymással az Ukrajnában zajló háborús helyzetről szerzett értesítéseiket; az első világháború századik évfordulójának apropóján megemlékeztek az emberiség egyik legvéresebb, az európai civilizáció kudarcát jelentő háborújáról; szomorúan állapították meg, hogy az egész kontinenst felforgató háború mind a mai napig érezhető súlyos következményekkel járó konfliktusok kiinduló pontja lett; az idén megjelent protestáns revideált új fordítású Biblia benutatója alkalmával felmerült egy ökumenikus, közös bibliafordítás elkészítésének a lehetősége

GYŰLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178.
AMEVko@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Tamás Zoltán
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Istentiszteletek a páratlan vasárnapokon de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma 561-7316. A lelkész telefonszáma: 961-6895.

TORONTO

Lelkész: Tamás Éva
Beszolgáló lelkész: Tamás Zoltán
Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

November 9-én Simánfi Ágnes költőnő, ókat. lelkész tartja irodalmi estjét "Angyal, érints meg engem" címmel. Köszönjük szépen Agnesnek, hogy felajánlotta nagy szeretettel ennek az irodalmi estnek a megtartását. ■ Bakó László hűséges egyháztagunk új otthonába költözött. Ezúton kívánjuk, hogy új otthonában jelen legyen az Úr. Isten gazdagon áldja meg szeretettel, békével, és jó egészséggel. Távolságban messzebb lesz a templomtól, de az a reménységünk, hogy az Istentiszteletre eljön közénk, továbbra is számíthatunk rá, szükségünk van rá. ■ Isten kegyelméből hírdetjük, hogy dr. Jeney László hűséges egyháztagunk betegségéből szépen felépült, másodszorosan hordozzuk őt, hogy az Úr adjon neki és kedves feleségének hitet, és jó egészséget. ■ Lelkipásztori szeretettel, Ramásy Éva és Zoltán ev. lelkészek.

CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamás Éva
Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 11:00-kor magyarul, a hónap első vasárnapján déli 12:15-kor angolul. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Csütörtökön és pénteken délután 5-től magyar iskolába és óvodába hívjuk azokat a gyermekeket, akik magyarul szeretnének tanulni. A hónap első szombatján Játszóház várja a gyermekeket. ■ November hónapban a magyar Istentisztelet után bibliórára hívjuk a fiatalabb tagjainkat, de természetesen mindenkit szeretettel várunk. ■ November 16-án vasárnap 12:30-kor tartjuk évi BAZÁRUNKAT, és disznótoros ebédünket: hHúsleves, hurka-kolbász burgonya, vöröskáposzta, lekváros hájas tészta, szintén 16 dolláros áron. Lesz tombola, zene, tánc, és jókedv! ■ SÜTEMÉNYVÁSÁRT is rendezünk az előtűnk álló ünnepekre, kérem asszonytestvéreinket süssenek erre az alkalomra! ■ Hurkát és csemege kolbászt készítenek, fontja 4.40 dollár. Kolbász-, hurkarendelés Fördös Katinkánál, 440-356-3119 vagy a Lelkészi Hivatalnál tehetik meg, legkésőbb november 12-ig! ■ December 8-án vasárnap 12:30-kor várjuk a Mikulást, Az ebéd menüje: húsleves, töltött káposzta, sütemény. ■ December 20-án este 5 órakor ünnepeljük Kis Magyar Kórusunk 10. évfordulóját, ünnepi, karácsonyi koncerttel, utána finom vacsora lesz. Rakott krumpli uborkasalátával és tortával. Kérjük Testvéreinket tiszteljenek meg jelenlétükkel, jelentkezzenek a fenti telefonszámokon. ■ Beteg testvéreinkért imádkozunk: v. Kemes Lászlóért, ifj. Kemes Lászlóért, Juhász Ednárért. Az áldott orvos, Jézus gyógyító szeretetébe ajánljuk őket. ■ Isten megtartó kegyelme legyen mindannyiunkkal, ■ Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva ev. lelkész.

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2014 NOVEMBER

1. Mindenszentek emlékezete

1János 3:1-13 – Máté 5:1-12

PÜNKÖSD U. 21. VASÁRNAP

Heti ige: Mikeás 6:8

(Halottak napja)

- 1Tessalon. 2:9-13 – Máté 23:1-12
- 2Mózes 23:10-16 – Jelenések 16:1-9
- 2Mózes 18:13-27 – Jelen. 16:10-16
- 1Mózes 24:54-67 – Jelen. 16:17-21
- 2Mózes 19:3-9 – Jelenések 17:1-6
- János 18:28-32 – Jelenések 17:7-14
- Prédikátor 12:9-14 – Jelen. 17:15-18

PÜNKÖSD U. 22. VASÁRNAP

Heti ige: 1Korinthus 6:2

- 1Tessza. 4:1-18 – Máté 25:1-13
- Márk 4:1-12 – Jelenések 18:1-24
- Márk 13:9-20 – Jelenések 19:1-10
- Zsidók 13:1-9 – Jelenések 19:1-21
- 1János 2:18-29 – Jelenések 20:1-10
- Máté 26:36-41 – Jelenések 20:11-15
- Márk 13:30-37 – Jelenések 21:1-8

PÜNKÖSD U. 23. VASÁRNAP

Heti ige: 2Korinthus 5:10

- 1Tessza. 5:1-11 – Máté 25:14-30
- Máté 7:21-29 – Jelenések 21:9-17
- Zsidók 10:26-31 – Jelenés. 21:15-21
- Ézsaiás 1:10-17 – Jelenés. 21:22-27
- 2Tessza. 1:3-12 – Jelenések 22:1-5
- Máté 26:59-66 – Jelenések 22:6-15
90. Zsoltár – Jelenések 22 16-21

AMEK KÖZGYŰLÉS

FOLYTATVA A 6. OLDALRÓL

csak lehet. Péterrel együtt a bajokban, kétségekben arra kell tekintenünk, Jézus Krisztusra, aki azért lett emberré, hogy megtartsa bennünket nem pusztán évekig, hanem az Ő kereszten vállalt áldozata árán az örök életre. Ebben a hitben feszüljenek lankadt kezeink imádságra és megrokkadt térdeink arra a munkára, amit az Atya reánk bízott az amerikai/kanadai hittestvérek közösségében. Tisztelettel kérem tehát jelentésem elfogadását.

Erős vár a mi Istenünk!
Bernhardt Béla, s.k., főesperes-elnök
K.m.f.

• Az augusztusi szám postázását intézte Clancy Alan, Clancy Bea, Rácz Zsuzsa, Rátoni-Nagy Tamás, Rátoni-Nagy Vali, Tamásy Éva, és Tamásy Zoltán. Hálásan köszönjük munkájukat.

• Előfizetések és AMEK-tagdíjak rendezése, felülfizetések és adományok küldése mindig esedékes.

AZ EGYHÁZI ÉV UTOLSÓ VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 12:35

23. Efezus 1:15-21 – ?áté 25:31-46
24. 5Mózes 14:1-8 – Ézsaiás 1:1-9
25. 1Péter 1:13-21 – Ézsaiás 1:10-20
26. 1Korinthus 3:9-15 – Ézsaiás 2:1-5
27. Kolossé 4:2-6 – Ézsaiás 3:1-15
28. Máté 27:50-54 – Ézsaiás 4:2-6
29. 95. Zsoltár – Ézsaiás 5:1-7

AZ EGYHÁZI ÉV KEZDETE

ÁDVENT 1. VASÁRNAPJA

(András apostol emlékezete)

- 30 1Korinthus 1:3-9 – Márk 13:24-37

2014 DECEMBER

1. 1Péter 1:8-13 – Ézsaiás 5:8-24
2. Zsidók 10:32-39 – Ézsaiás 6:1-13
3. Kolossé 1:9-14 – Ázsaiás 7:1-9
4. 1Tessalon. 5:1-8 – Ézsaiás 7:10-17
5. Máté 27:27-30 – Ézsaiás 8:1-13
6. Máté 23:37-39 – Ézsaiás 8 :23-9:6

ÁDVENT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 21:28

7. Ézsaiás 40:1-11 – Márk 1:1-8
8. Zsidók 6:9-12 – Ézsaiás í:1-10
9. Jelenések 2:12-17 – Ézsaiás 12:1-6
10. Jelenések 2:1-7 – Ézsaiás 14:1-22
11. 2Koeinthus 5:1-10 – Ézsaiás 24:1-23
12. Lukács 22:66-71 – Ézsaiás 25:1-9
13. 1Tessalon. 4:13-18 – Ézsaiás 26:1-6

ÁDVENT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: Ézsaiás 40:3,10

23. Efezus 1:15-21 – Máté 25:31-46
14. 1Tessz. 5:16-24 – Ján. 1:6-8, 19-26
15. Máté 3:1-6 – Ézsaiás 26:7-9
16. Máté 3:7-12 – Ézsaiás 28:14-22
17. 33. Zsoltár – Ézsaiás 29:17-24
18. 1Tessza. 5:16-24 – Ézsaiás 30:1-17
19. 2Korinth. 1:18-22 – Ézsaiás 32:1-20
20. Jelenések 5:1-5 – Ézsaiás 33:17-24

ÁDVENT 4. VASÁRNAPJA

(Tamás apostol emlékezete)

Heti ige: Filippi 4:4-5

21. Róma 16:25-27 – Lukács 1:26-28
22. 100. Zsoltár – Ézsaiás 35:1-10
23. Róma 15:8-13 – Máté 1:1-17
24. KARÁCSONYEST
Titusz 2:11-14 – Lukács 2:1-14
25. KARÁCSONY ÜNNEPE
Titusz 3:4-7 – Lukács 2:15-20
26. KARÁCSONY 2. ÜNNEPE
Jelenések 7:9-15 – János 1:1-14
27. János apostol emlékezete
1János 1:1-2:2 – János 21:20-25

KARÁCSONY U. 1. VASÁRNAP

Heti ige: János 1:14

28. Galata 4:4-7 – Lukács 2:22-40
29. 1János 4:1-16 – Máté 3:13-17
30. Zsidók 1:5-14 – Máté 4:1-11
31. Év utolsó napja (Szilveszter)
8. Zsoltár – Róma 8:31-39